

Sygn. akt II KK 372/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2021 r.,

w sprawie **M. W.**

oskarżonego z art. 107 § 1 k.k.s.

kasacji Naczelnika (...) Urzędu Celno – Skarbowego w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt X Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K (...)

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M. W. wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K (...), został uznany winnym popełnienia 10 czynów kwalifikowanych z art. 107 § 1 k.k.s. Za dziewięć z przypisanych czynów Sąd orzekł za każdy z nich kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, a za jeden czyn karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł. Łącząc powyższe kary jednostkowe grzywny Sąd orzekł jedną karę łączną grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł.

Od powyższego wyroku apelację złożył M. W., **zarzucając** obrazę prawa materialnego i procesowego, a także rażącą niewspółmierność orzeczonej kary. W swojej apelacji wniósł alternatywnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie

postępowania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i wydanie rozstrzygnięcia uniewinniającego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i odstąpienie od wymierzenia kary lub wymierzenie kary grzywny w jej dolnych granicach ustawowych.

Rozpoznając tę apelację Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 26 października 2018 r., sygn. X Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok Sądu I Instancji w ten sposób, że uniewinnił M. W. od popełnienia czynów zarzuconych mu w pkt I, 2, 3, 7a, 8 i 10 części wstępnej wyroku, utrzymał w mocy wyrok w zakresie czynów z pkt 4.5, 6, 7b i c. 9 części wstępnej wyroku, rozwiązał karę łączną i wymierzył nową karę łączną grzywny za czyny z pkt IV - VII oraz IX w wymiarze 200 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł.

Kasację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w W. wniósł Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W., zaskarżając wyrok w części dotyczącej uniewinnienia M. W. od popełnienia czynów z pkt 1, 2, 3, 7a, 8 i 10. Wniósł o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Po rozpoznaniu tej kasacji Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 24 lipca 2019 r., sygn. II KK 118/19, uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej jego pkt 1 (tj. uniewinnienia M. W. od popełnienia czynów z pkt 1, 2, 3, 7a, 8 i 10) i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W pozostałej części Sąd Najwyższy kasację oddalił.

Rozpoznając ponownie apelację M. W. Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. X Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok Sądu I Instancji w części dotyczącej zarzuconych czynów z pkt I, 2, 3, 7a, 8 i 10 i w tym zakresie na podstawie art. 11 § 1 k.p.k. postępowanie umorzył.

Od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt X Ka (...), kasację na niekorzyść złożył Naczelnik (...) Urzędu Celno - Skarbowego w W., **zarzucając** rażące naruszenie prawa, tj. art. 11 § 1 k.p.k., polegające na nieuprawnionym przyjęciu i błędnym uznaniu, iż orzeczenie wobec M. W. kary za przestępstwa skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. byłoby oczywiście niecelowe, a postępowanie karne skarbowe nie powinno być wobec niego prowadzone, gdyż

łączny wymiar kary grzywnien orzeczonych dotychczas przez sądy przekracza 100.000 stawek dziennych , a kara grzywny orzeczona w niniejszej sprawie w żaden sposób nie wpłynie na wysokość kary łącznej grzywny, stanowiąc jedynie jedną z niemal tysiąca już kar, które podlegać będą łączeniu w wyroku łącznym.

Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na tę kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie, albowiem kasacja ta jest oczywiście bezzasadna.

Natomiast adwokat M. W. – obrońca M. W., w pisemnej odpowiedzi na kasację Naczelnika (...) Urzędu Celno – Skarbowego w W., wniosła, cyt. „, o oddalenie kasacji z uwagi na brak podstaw prawnych. ’

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W. na niekorzyść M. W., okazała się oczywiście bezzasadna, w rozumieniu przepisu art. 535 § 3 k.p.k., a zamieszczony w niej wniosek o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W. nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że do chwili orzekania w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w W. wydano już wobec M. W. 790 prawomocnych orzeczeń skazujących go za czyny z art. 107 § 1 k.k.s. na kary grzywny. W toku są jeszcze sprawy, niezakończone prawomocnymi wyrokami, również dotyczące czynów z art. 107 § 1 k.k.s. Obecnie łączna liczba prawomocnych skazań za przestępstwa skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. na kary grzywny, które w przyszłości, na wniosek M. W. bądź z urzędu, będą podlegać orzeczeniu kary łącznej w wyroku łącznym, przekracza już 100.000 stawek dziennych grzywny. Zasadnie zatem Sąd Okręgowy w W. i zgodnie z art. 11 § 1 k.p.k. uznał, że orzekanie kolejnych kary grzywny wobec M. W. w niniejszej sprawie byłoby oczywiście niecelowe. Kara ta w żaden sposób nie miałaby wpływu na wysokość kary łącznej grzywny orzeczonej przy łączeniu kar grzywny dotychczas prawomocnie wymierzonych za przypisane M. W. przestępstwa skarbowe. Na uwadze bowiem mieć należy, że zgodnie z art. 39 § 1 k.k.s. sąd wymierza karę łączną grzywny w granicach od najwyższej z kar

wymierzonych za poszczególne przestępstwa skarbowe do ich sumy nie przekraczając jednak 1080 stawek dziennych grzywny. Zatem maksymalna liczba stawek dziennych grzywny, orzeczona w wyroku łącznym, nie może przekroczyć 1080 stawek dziennych. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w W. dokładnie zbadał wszystkie podstawy tzw. umorzenia absorpcyjnego, czemu dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (por. też uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt III KO 101/19). Pamiętać trzeba, iż wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa procesowego instytucji unormowanej w art. 11 § 1 k.p.k. było podyktowane względami pragmatycznymi (por. A. Kołodziejczyk, Umorzenie absorpcyjne w polskim procesie karnym, Warszawa 2013, s. 86). Ten niewątpliwie wyjątek od zasady legalizmu ma służyć racjonalizacji postępowania karnego w sprawach osób oskarżonych o więcej niż jedno przestępstwo, w sytuacji znaczącej dysproporcji wysokości spodziewanej sankcji karnej za niektóre z przestępstw zarzucanych. Instytucja umorzenia absorpcyjnego, o jakiej mowa w przepisie art. 11 § 1 k.p.k., może mieć zastosowanie zarówno w fazie in personam postępowania przygotowawczego, jak i postępowania sądowego, w tym także dopiero na etapie sądowego postępowania odwoławczego, gdyż przepis art. 11 § 1 k.p.k. nie zawiera ograniczeń temporalnych. Nie ma prawnych przeszkód, aby zastosować tę instytucję w postępowaniu ponownym, czyli w postępowaniu które toczy się po uchyleniu zaskarżonego orzeczenia. Jasnym jest, że niecelowość jako przyczyna umorzenia absorpcyjnego, musi mieć w realiach konkretnej sprawy charakter oczywisty. Ustalając ją należy za punkt odniesienia przyjąć rodzaj i wysokość kary orzeczonej prawomocnie za inne przestępstwo (przestępstwa). Słusznie przyjmuje się, że ustalenie oczywistej niecelowości karania wymaga analizy przyszłych skutków ukarania między innymi w perspektywie ewentualnego wyroku łącznego. W sytuacji gdyby wymierzona kara łączna tylko nieznacznie przekroczyłaby karę już prawomocnie orzeczoną, to można byłoby mówić o oczywistej niecelowości karania, uzasadniającej umorzenie absorpcyjne (por. np. A. Sakowicz (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2018, s. 71 – 72, R. Stefański, Umorzenie absorpcyjne postępowania odstępstwem od zasady legalizmu, w: J. Czapska (red.), Zasady procesu karnego wobec wyzwań

współczesności. Księga ku czci profesora Stanisława Waltosia, Warszawa 2000, s. 502).

Za całkowicie nieuprawnione w realiach sprawy należy również uznać twierdzenia skarżącego, iż Sąd Okręgowy w W. nie wziął pod uwagę, że wobec M. W. może być orzeczony środek kamy określony w art. 22 § 2 pkt 5 k.k.s. w postaci zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej. Trafnie zauważono w pisemnej odpowiedzi oskarżyciela publicznego na kasację, że w niniejszej sprawie Sąd I Instancji, skazując M. W., poza orzeczeniem jednostkowych kar grzywien za każdy zarzucony czyn i orzeczeniu łącznej kary grzywny nie orzekł żadnej innej sankcji karnej ani środka karnego, a wyrok Sądu I Instancji został zaskarżony tylko przez M. W.. Sąd Okręgowy w W., rozpoznawał jedynie apelację złożoną na korzyść M. W., nie mógłby zatem orzec takiego środka. Nie mógłby też tego uczynić Sąd I Instancji, w wypadku uchylenia przez Sąd II instancji zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak na wstępie.